

Dosarul nr. 3ra-862/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (C. Roșca)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Polina Iurco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării pagubei morale și s-a pronunțat o nouă hotărâre, iar în rest s-a menținut hotărârea primei instanțe.

c o n s t a t ă:

La 07 octombrie 2016, Polina Iurco a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Polina Iurco a relatat că, este cetățeană a Republicii Moldova, născută în anul XXXXXX și domiciliază în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, ap. XXXXXX.

La 18 septembrie 2008 Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi i-a stabilit pensia pentru limita de vârstă, fiindu-i eliberată legitimația seria CN nr. XXXXXX.

Începând cu 01 iulie 2015 a încetat să i se achite pensia stabilită și la 08 septembrie 2015 a expediat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi cerere, prin care a solicitat comunicarea motivelor suspendării plății pensiei, precum și expedierea ordinului cu privire la suspendarea/interzicerea/refuzul achitării pensiei în beneficiul său.

Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi prin scrisoarea nr. 2858 din 10 septembrie 2015, i-a comunicat că, motivul suspendării plății pensiei pentru limita de vârstă ar fi ridicarea unei pensii similare din or. Bender, regiunea

transnistreană.

Prin decizia de schimbare a pensiei nr. 21398 din 31 iulie 2015, emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi, începând cu data de 01 august 2015, i-a fost suspendată achitarea pensiei.

La 08 decembrie 2015 a expediat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat reluarea achitării pensiei pentru limita de vârstă din momentul suspendării acesteia.

Casa Națională de Asigurări Sociale prin răspunsul nr. I-1838/15 din 11 ianuarie 2016, i-a comunicat că, începând cu 18 septembrie 2008 beneficiază de pensie ca funcționar public, cuantumul căreia după indexarea de la data de 01 aprilie 2015 constituia XXXXXX de lei lunar. Pensia a fost transferată lunar până în luna iulie 2015 inclusiv, la contul special de card deschis la Banca de Economii SA, iar întru excluderea cazurilor de stabilire dublă a pensiilor, a fost inițiată procedura de verificare a beneficiarilor din mun. Bender. Astfel, la data de 22 iunie 2015 în adresa Centrului de asigurare socială și al ocrotirii sociale din or. Bender a fost expediat un demers cu privire la comunicarea informației nominalizate, iar reieșind din răspunsul primit, începând cu data de 08 august 2011, ea beneficiază și de pensie pentru limita de vârstă și prin intermediul instituției nominalizate, aceasta fiind achitată până în luna iunie 2015 inclusiv. Începând cu data de 01 iulie 2015, plata acesteia a fost sistată. Conform legislației în vigoare, odată ce-i stabilită pensia în or. Bender, nu poate fi stabilită concomitent și în r-nul. Anenii Noi, iar ținând cont de faptul că, plata pensiei a fost suspendată și la locul de trai în mun. XXXXXX, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi, la data de 16 decembrie 2015, a emis decizia de reluare a plății pensiei pentru limita de vârstă ca funcționar public, începând cu data de 01 iulie 2015. Dat fiind faptul că, în perioada 08 august 2011 – 30 iunie 2015, a beneficiat neîntemeiat de pensie ca funcționar public în sumă totală de 94724,78 de lei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi, conducându-se de prevederile art. 38 din Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14 octombrie 1998, a emis decizia, conform căreia din pensia sa, începând cu data de 01 iulie 2015, lunar se rețin câte 20% până la stingerea deplină a sumei nominalizate primită neîntemeiat.

La 19 aprilie 2016 a expediat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi cerere, prin care a solicitat comunicarea motivelor reținerii a 20% din pensie, precum și expedierea copiei deciziei în acest sens, iar la 20 mai 2016, prin scrisoarea nr.1268, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi a remis un răspuns formal.

La 28 iulie 2016 a expediat Casei Naționale de Asigurări Sociale cerere prealabilă, prin care a solicitat reluarea plății pensiei integral, însă la data de 06 septembrie 2016, prin scrisoare nr. 1-999/16, ultima a refuzat examinarea cererii prealabile, invocând prevederile Legii cu privire la petiționare.

Polina Iurco consideră actele administrative emise de Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi ilegale în fond și emise contrar prevederilor legale.

De asemenea, consideră că nu au existat temeiuri legale de a emite decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi de schimbare a pensiei, conform căreia din pensia sa, începând cu data de 01 iulie 2015, au fost reținute 20% până la stingerea deplină a sumei de 94724,78 de lei ca fiind primită neîntemeiat.

Or, legislația Republicii Moldova nu prevede expres dreptul de a lipsi cetățeanul de pensie pe motivul ridicării unei plăți similare dintr-un fond social nerecunoscut. În actele normative nu există o explicație a noțiunii de „pensie transnistreană”, care este caracterul și relevanța acestei plăți. Orice beneficiar din regiunea de est este în drept să se bucure de plățile respective, cât și de indemnizațiile garantate de statul Republica Moldova. Atât timp cât aceste plăți efectuate de o administrație ilegală nu se încadrează în nici o bază legală, ele pot fi considerate de organele de resort doar ca prestații bănești private (transferuri, donații, etc). Prin urmare, ele nu pot fi luate în calcul la stabilirea beneficiilor și nici nu constituie temei legal de a refuza achitarea pensiilor cetățenilor Republicii Moldova domiciliați în localitățile din estul țării.

Pe parcursul activității sale, i-a fost reținută din salariu plata pentru fondul de asigurări sociale de stat al Republicii Moldova și conform Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, este în drept să pretindă achitarea pensiei pentru limita de vârstă, iar autoritățile sunt obligate să achite această pensie.

Respectiv, deciziile organelor de asigurare socială cu privire la lipsirea sa de pensie sunt ilegale și abuzive.

Din cauza lipsei surselor financiare de întreținere, nefiind angajată în câmpul muncii, i-au fost cauzate suferințe psihice, stare de frustrare, nesiguranță.

Polina Iurco a solicitat anularea deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 21398 din 31 iulie 2015 și încasarea de la Casa Națională de Asigurări Sociale a sumei de 20000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de către Polina Iurco a fost admisă parțial.

S-a anulat decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Anenii Noi nr. 15 din 16 decembrie 2015 privind recuperarea sumelor plătite fără temei cu titlu de pensie și/sau alocație;

S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul Polinei Iurco suma de 2000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral. În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casată integral hotărârea primei instanțe și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă integral ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 20 martie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Polina Iurco, s-a casat integral decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale.

A fost casată hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în partea încasării pagubei morale în mărime de 2000 lei și pe acest capăt de cerere a fost emisă o nouă hotărâre de respingere a cerinței Polinei Iurco împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi cu privire la repararea prejudiciului moral.

În rest hotărârea din 11 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost menținută fără modificări.

Pentru a decide astfel instanța de apel a concluzionat că apelul declarat este neîntemeiat, or, Casa națională de Asigurări Sociale nu a demonstrat faptul că statul Republica Moldova, dispune de oficiu al Casei teritoriale de asigurări sociale în mun. Bender, iar persoanele asigurate în sensul Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat pot beneficia de prestații sociale din Casele teritoriale care activează în raioanele din dreapta Nistrului, cum este și cazul reclamantei.

Prima instanță corect a conchis că Casa Națională de Asigurări Sociale, a ajuns la o concluzie neîntemeiată privind faptul că reclamanta ar beneficia dublu de pensie pentru limită de vârstă, deoarece prestația acordată acesteia în mun. Bender nu poate fi calificată ca o prestație acordată în sensul Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat, prestatorul făcând parte dintr-o instituție nerecunoscută de către Republica Moldova.

Prima instanță întemeiat a concluzionat asupra faptului că prestația obținută de Polina Iurco în mun. Bender nu poate fi calificată ca o dublă beneficiere a acesteia de pensie pentru limită de vârstă. În consecință, reținerea a 20% din cuantumul pensiei, dispusă prin decizia CTAS Anenii Noi din 16 decembrie 2015, a fost efectuată neîntemeiat, motiv pentru care decizia CNAS corect a fost anulată de prima instanță.

În partea ce ține de cerința reclamantei de încasare a prejudiciului moral în mărime de 2000 de lei, instanța de apel a conchis că acesta nu a fost probat.

Mai mult, constatarea violării normelor de drept și admiterea revendicărilor de anulare a actului administrativ, constituie prin sine o satisfacție echitabilă pentru orice prejudiciu moral eventual suferit de reclamantă.

La 23 mai 2019, Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel în partea admiterii acțiunii, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs, Casa Națională de Asigurări Sociale a relatat că în rezultatul examinării documentelor din dosarul de pensionare s-a constatat că Polina Iurco de la 18 septembrie 2008 este beneficiară de pensie pentru limită de vârstă.

Conform legislației în vigoare, toate drepturile de asigurări sociale, inclusiv pensiile se stabilesc și se plătesc de Organele teritoriale de asigurări sociale, din raza domiciliului beneficiarului.

În scopul excluderii cazurilor de stabilire dublă a pensiilor a fost inițiată procedura de verificare a beneficiarilor din mun. Bender. Astfel, la data de 22 iunie 2015 în adresa Centrului de asigurare socială și al ocrotirii sociale din mun. Bender a fost expediat un demers cu privire la comunicarea informației nominalizate.

Reieșind din răspunsul primit, Polina Iurco a beneficiat de pensie pentru limită de vârstă prin intermediul instituției numite începând cu 08 august 2011, fiindu-i achitată până în luna iunie 2015, inclusiv.

Iar, legislația în vigoare prevede că odată ce a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă în mun. Bender, nu poate fi stabilită și achitată și în r-nul Anenii Noi.

Astfel, prin decizia CTAS Anenii Noi nr.21398 din 31 iulie 2015 a fost suspendată plata pensiei reclamantei de la 01 august 2015.

Dat fiind că plata pensiei Polinei Iurco a fost suspendată și la locul de trai în mun. Bender, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi la 12 ianuarie 2016 a emis decizia de reluare a plății pensiei pentru limita de vârstă începând cu 01 iulie 2015.

Ținând cont că în perioada 08 august 2011 – 30 iunie 2015 Polina Iurco a beneficiat neîntemeiat de pensie pentru limita de vârstă în sumă totală de 94724,78 de lei, Casa Teritorială de Asigurări Sociale Anenii Noi în baza art.38 al Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156-XIV din 14 octombrie 1998 a emis decizia prin care din pensia intinatei lunar se rețin câte 20 % până la stingerea deplină a sumei menționate primite neîntemeiat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa părților la 16 mai 2019.

Date care ar confirma recepționarea deciziei din 17 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău de către Casa Națională de Asigurări Sociale la materialele dosarului lipsesc.

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale la 22 mai 2019 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de către prima instanță și instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursurile depuse nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan